

- подальше вдосконалення правил передачі адміністративної справи з одного адміністративного суду до іншого, а саме необхідно закріпити у законі, що: 1) якщо в процесі розгляду справи вона стала підсудною іншому адміністративному суду, її розглядає і вирішує той суд, який відкрив у ній провадження, з додержанням правил підсудності, якщо інше не встановлено законом; 2) ухвала суду про передачу справи (позовної заяви разом із доданими до неї матеріалами) за підсудністю оскарженню не підлягає; 3) не може бути скасоване судом вищестоящої інстанції судове рішення з мотивів порушення правил підсудності, якщо справу було розглянуто судом, до якого вона надійшла з іншого суду на підставі ухвали про передачу справи за підсудністю;

- запровадження інституту заміни неналежної сторони шляхом уточнення, що суд першої інстанції може за згодою позивача виключити відповідача з участі у справі, встановивши, що адміністративним позовом повинен відповідати лише один відповідач, але позивач у позовній заяві вказав в якості відповідачів кілька суб'єктів владних повноважень.

Список використаних джерел:

1. Адміністративне право України. Академічний курс : підруч. : У двох томах : Т.1. Загальна частина / ред. колегія: В. Б. Авер'янов. – К. : Юридична думка, 2004. – 584 с.
2. Основи адміністративного судочинства та адміністративного права: навч. посібник / За заг. ред. Куйбіди Р.О., Шишкіна В.І. – К.: Старий світ, 2006. – 576 с.
3. Бандурка А.М. Административный процесс: Учеб. для вузов / А.М. Бандурка, Н.М. Тищенко. – К.: Литера ЛТД, 2001. – 333 с.
4. Бондарчук С.А. Принципи адміністративного судочинства України: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец.: 12.00.07 / С.А. Бондарчук / Харківський національний університет внутрішніх справ. — Харків, 2010. — 19 с.
5. Щодо застосування норм процесуального права: Лист Вищого адміністративного суду України від 30.11.2009 р. № 1619/10/13-09 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/>
6. Тимчасовий регламент обміну електронними документами між судом та учасниками судового процесу: Затв. наказом Вищого адміністративного суду України від 20.01.2015 р. № 3 // – Режим доступу: <http://www.vasu.gov.ua/123328/>

УДК 351.9:343.12

Калатур М.В.,

доцент кафедри адміністративної діяльності

Національної академії внутрішніх справ,

кандидат юридичних наук

ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ СЛУЖБИ ДІЛЬНИЧНИХ ІНСПЕКТОРІВ МІЛІЦІЇ

З ГРОМАДСЬКІСТЮ ЩОДО ПРОФІЛАКТИКИ ПРАВОПОРУШЕНЬ

У статті досліджуються окремі аспекти правової та організаційної сутності взаємодії дільничних інспекторів міліції з населенням представниками громадськості. Проаналізовано чинне законодавство та розглянуті форми взаємодії. Запропоновано шляхи оптимізації взаємодії цих суб'єктів.

Ключові слова: взаємодія, дільничний інспектор міліції, громадськість.

В статье исследуются отдельные аспекты правовой и организационной сущности взаимодействия службы участковых инспекторов милиции с населением и общественностью.

Рассмотрены формы взаимодействия, предложены пути оптимизации взаимодействия указанных субъектов.

Ключевые слова: взаимодействие, участковый инспектор милиции, общественность.

In the article the features of co-operation of service of district inspectors of militia with the representatives of public in relation to the prophylaxis of offences and providing of safety of citizens are explored. The ways of optimization of co-operation of these subjects are offered. The increase of efficiency of activity of the system of bodies of internal affairs foresees adjusting of partner relations between its workers and population. Therefore the level of trust of citizens in the bodies of internal affairs is one of main criteria of evaluation of their work.

Key words: district militia officer, interaction of district militia officer.

Актуальність проблематики. Громадськість робить значний внесок у справу охорони громадського порядку та попередження злочинності. Для успішного виконання своїх обов'язків органам внутрішніх справ, в тому числі й дільничному інспектору міліції, неможливо обійтися без допомоги населення і громадськості, без налагодження тісної взаємодії з метою отримання оперативної інформації про стан правопорядку на дільниці, поведінку криміногенних осіб та їхні злочинні наміри.

Міліціонери служби дільничних інспекторів багато в чому визначають обличчя всієї міліції, і від того наскільки професійно вони виконують свої функціональні обов'язки, найчастіше залежать думки людей про міліцію в цілому.

Ступінь наукової розробки. Вагомий внесок у дослідження проблемних питань взаємодії органів внутрішніх справ із громадськістю зробили О. М. Бандурка, І. П. Голосніченко, В. В. Гостєв, В. А. Гуменюк, О. В. Джафарова, І. Д. Казанчук, В. К. Колпаков, О. М. Литвинов, В. І. Московець, Ю. С. Небеський, О. Д. Поліщук, Ю. А. Свеженцева, В. О.Соболев, О. Н. Ярмиш та ін. Однак особливості взаємодії дільничних інспекторів міліції з представниками громадськості, потребують, на нашу думку, більш глибокого дослідження, оскільки це сприятиме підвищенню ефективності роботи дільничних інспекторів міліції у сфері попередження правопорушень та налагодженню партнерського діалогу з населенням, зокрема, у сфері охорони громадського порядку та забезпечення безпеки громадян.

Метою статті є виявити особливості взаємодії служби дільничних інспекторів міліції з представниками громадськості щодо профілактики правопорушень та забезпечення безпеки громадян.

Виклад матеріалу. Дільничний інспектор міліції здійснює свої функції з профілактики правопорушень через певний механізм, закріплений державою, шляхом використання різних форм і методів. Серед основних методів службової діяльності переважають переконання та примус. До переконання слід віднести такі заходи, як: інформаційний вплив на суспільство з метою формування громадської думки, загальна, спеціальна профілактична діяльність, рекомендація бажаної та необхідної поведінки, заохочення тощо.

На сучасному етапі розвитку держави діяльність дільничних інспекторів міліції спрямовується, насамперед, на забезпечення прав і свобод кожного громадянина, його безпеку та захист від злочинних посягань і базується на тісній взаємодії з населенням. Пріоритетними напрямками діяльності служби дільничних інспекторів міліції повинні бути якісний розгляд звернень громадян, робота з населенням та громадськими формуваннями на адміністративній дільниці щодо охорони громадського порядку й громадської безпеки, проведення індивідуально-профілактичної роботи з особами, які

перебувають на обліках в органах внутрішніх справ, з метою попередження вчинення останніми злочинів та інших правопорушень.

Як зазначає В.М.Зінич, існує необхідність удосконалення законодавства України щодо роботи з громадськими формуваннями та населенням стосовно заохочення за надання інформації або допомоги дільничному інспектору міліції у виконанні покладених на нього завдань [1, 11-12]. Як показує аналіз діяльності поліції зарубіжних країн, матеріальне стимулювання громадян за надання інформації, при збереженні конфіденційності джерела, позитивно впливає на попередження протиправних дій та розкриття злочинів.

Сьогодні шляхами певної перебудови ОВС у бік покращання взаємодії в системі ОВС та з громадськістю є: оновлення соціального статусу ОВС; перехід від екстенсивного на інтенсивний шлях розвитку системи і діяльності ОВС при взаємодії з громадськістю; посилення елементів соціальної спрямованості в роботі служб і підрозділів ОВС з урахуванням світового досвіду; створення системи організаційно-правового забезпечення взаємодії ОВС з населенням і засобами масової інформації; посилення громадського контролю за діяльністю міліції; удосконалення системи своєчасного інформування громадськості з питань охорони і зміцнення правопорядку у країні; активізація діяльності громадських формувань, надання їм юридичної допомоги і підтримки; розроблення системи підготовки та перепідготовки кадрів для органів охорони правопорядку за новими вимогами; підвищення професійного і культурного рівня працівників міліції у спілкуванні з представниками влади, пересічними громадянами тощо; формування та збереження позитивного іміджу міліції.

Ця початкова діяльність з оптимізації співробітництва дільничних інспекторів міліції і населення повинна спиратися на світову практику і враховувати історичні, культурні традиції та місцеві особливості тієї чи іншої країни. Розглянувши досвід роботи поліції США і Великобританії, варто зазначити, що у цих країнах проблема покращання взаємовідносин громадян і поліції визначена пріоритетним напрямком розвитку поліцейських департаментів. Окрім цього, результати досліджень, здійснених ученими цих країн щодо участі населення у правоохоронній діяльності поліції, вказують на те, що майже половина арештів стала можливою внаслідок сприяння громадян у затриманні підозрюваних або наданні інформації, що привела до ідентифікації правопорушника. У свою чергу, 85 % арештів при ушкодженні власності є результатом письмової роботи поліції по зв'язках із громадськістю [5, 19]. Зазначимо, що в Україні, як свідчать статистичні дані, на сьогодні за допомогою громадськості розкривається практично кожний десятий злочин і затримується кожний четвертий правопорушник [2, 11].

Community policing – британський термін, який означає політику, направлену на пряму взаємодію міліції із населенням. Ця політика полягає у тому, що міліціонери визнають, що не можуть впоратися із злочинністю самі і їм потрібна допомога населення. Існує декілька моделей community policing: спільне патрулювання, інформування населенням міліції про підозрілі події, самостійні патрулювання населенням, коли при виклику до них екстрено виїжджає міліцейська машина. Одна із форм community policing вже впроваджується в Україні, коли Самооборона самостійно патрулює вулиці, але при цьому проходить інструктаж у міліції.

Для формування в населення позитивного ставлення до проблем охорони громадського порядку, профілактики злочинів, а також залучення до активної співпраці

з представниками служби дільничних інспекторів міліції, формування в громадській думці позитивного іміджу працівника міліції вважається за доцільне керівництву міністерства внутрішніх справ, керівникам місцевих ОВС спільно з відповідними органами державної влади, представниками громадськості провести інформаційно-роз'яснювальну роботу з представниками засобів масової інформації, з проханням виваженого, об'єктивного висвітлення проблем, що стосуються правоохоронної сфери, звернувши увагу на негативні наслідки для суспільства іншого - тенденційного підходу до цього питання.

З метою налагодження досконалого механізму взаємодії дільничних інспекторів міліції з працівниками інших служб щодо попередження та розкриття кримінальних правопорушень, підвищення обізнаності про стан оперативної обстановки на територіях обслуговування, належних партнерських стосунків між міліцією і населенням щодо профілактики правопорушень, на території нашого району проводяться заходи, які пов'язані з відвідуванням помешкань громадян.

Дільничні інспектори, при відвідуванні осіб за місцем проживання, надають візитні картки із зазначенням своїх контактних телефонів та телефонів чергової частини. Крім того, при відвідуванні особлива увага приділяється пенсіонерам та інвалідам, з ними додатково проводять бесіди та розповідають, як себе поводити аби не стати суб'єктом злочинних зазіхань. Також перевіряються раніше судимі особи та ті, що мешкають на території сільської громади без реєстрації або нелегально, проводяться профілактичні бесіди і в неблагополучних сім'ях.

Під час обходу громадяни можуть звернутися до працівників міліції із заявою чи будь-яким іншим повідомленням. При необхідності правоохоронці роз'яснюють громадянам положення чинного законодавства та ознайомлюють з рекомендаціями щодо попередження крадіжок із помешкань, автотранспорту, про порядок зберігання наявної вогнепальної зброї та інше.

Особи, які виявляють бажання прийняти участь в охороні громадського порядку на території населеного пункту, де вони проживають, можуть об'єднуватись у громадські формування, рішення про створення яких приймаються на загальних зборах громадян. При цьому склад зазначеного формування повинен бути не менше 10 осіб. Членами громадського формування можуть бути громадяни України, які досягли 18-річного віку, позитивно зарекомендували себе в навчанні, роботі й за місцем проживання та виявили бажання брати участь в охороні громадського порядку, здатні за своїми діловими, моральними якостями і станом здоров'я виконувати на добровільних засадах взяті на себе зобов'язання.

Крім того, для надання допомоги у виконанні покладених на ОВС обов'язків для позаштатної роботи на добровільних засадах можуть бути залучені позаштатні працівники, які підбираються з членів громадських формувань, а також із числа пенсіонерів – колишніх працівників правоохоронних органів.

Позаштатні дільничні інспектори міліції на громадських засадах у вільний від роботи чи навчання час надають допомогу і сприяють дільничним інспекторам. І хоча громадські помічники працюють на добровільній основі, їхня допомога для міліції неоцінима. Вони беруть участь в охороні громадського порядку, проведенні рейдів, боротьбі із злочинністю, профілактиці правопорушень, у тому числі з боку осіб, які перебувають на обліку органів внутрішніх справ. Громадські помічники – це «права рука» дільничного інспектора міліції.

П. 1.3 Наказу МВС України від 25.07.2005 № 595 «Про затвердження Положення про громадського помічника дільничного інспектора міліції в сільській місцевості» передбачає, що громадськими помічниками дільничних інспекторів міліції в сільській місцевості можуть бути запропоновані на сходах громадян лише члени громадських формувань з охорони громадського порядку, які позитивно характеризуються за місцем роботи, навчання та проживання, здатні за своїми діловими і моральними якостями виконувати поставлені перед ними завдання, виявили бажання до співпраці з органами внутрішніх справ та рекомендовані загальними зборами громадських формувань. Порівнюючи права та обов'язки позаштатних дільничних інспекторів міліції та громадських помічників дільничних інспекторів міліції у сільській місцевості, О.М.Коропатов відзначає, що повноваження громадського помічника дільничних інспекторів міліції у сільській місцевості ширші, ніж позаштатних дільничних інспекторів міліції [3] Громадські помічники дільничних інспекторів міліції у сільській місцевості мають право складати протоколи про адміністративні правопорушення та застосовувати заходи фізичного впливу і спеціальні засоби відповідно до ст. 14 Закону України «Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону» [4], що щорічно спричиняє зменшення кількості позаштатних дільничних інспекторів міліції.

За активну участь у забезпеченні охорони громадського порядку члени громадського формування заохочуються органами внутрішніх справ, органами місцевого самоврядування шляхом оголошення подяки або видачі цінного подарунка чи грошової винагороди. Члени формувань, які беруть найбільш активну участь в охороні громадського порядку, мають переважне право на вступ до навчальних закладів системи МВС України та прийняття на службу до органів внутрішніх справ. Крім того, громадським помічникам дозвіл на зберігання та використання травматичної та вогнепальної зброї оформлюється на пільгових умовах, як для діючих співробітників ОВС.

Висновки. Підвищення ефективності діяльності системи МВС передбачає налагодження партнерських відносин між її працівниками і населенням. Тому рівень довіри громадян до органів внутрішніх справ є одним з головних критеріїв оцінювання їх роботи. В ході перевірок організації роботи громадських помічників та членів громадських формувань слід вивчати громадську думку щодо їх діяльності, вплив на стан правопорядку на дільницях та взаємодію з дільничними інспекторами міліції, громадськими формуваннями з охорони правопорядку. Результати вивчення громадської думки допоможуть приймати відповідні управлінські рішення, визначати конкретні заходи по усуненню виявлених недоліків, оприлюднювати їх через засоби масової інформації.

Видається доцільним розширити практику закордонного стажування, організації тренінгів та інших видів навчання і обміну досвідом працівників міліції, які безпосередньо взаємодіють з населенням, здійснюють заходи з профілактики та боротьби зі злочинністю, забезпечення громадської безпеки. Для забезпечення налагодження зворотного зв'язку та партнерських відносин між дільничним інспектором та населенням при підбитті підсумків діяльності органів і підрозділів внутрішніх справ, проведенні атестації працівників слід урахувувати громадську думку про їх роботу. Крім того, з метою підвищення інформованості населення про діяльність служби дільничних інспекторів доцільно створити систему оперативного інформування

про діяльність служби дільничних інспекторів міліції через інтернет-мережу та постійно наповнювати її різноманітною корисною для населення інформацією.

Список використаних джерел:

1. Зінич В. М. Дільничний інспектор міліції як суб'єкт профілактики правопорушень: організаційно-правовий аспект : автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Київський національний ун-т внутрішніх справ. — К., 2007. — 22с.
2. Казанчук І.Д. Перспективи залучення населення до співробітництва з органами внутрішніх справ на сучасному етапі розвитку правоохоронної системи // Вісник ОІВС. - 2004. - № 3. - ч. 1. - С 85-90
3. Коропатов О. М. Організаційно-правові питання взаємодії дільничного інспектора міліції з іншими службами міліції та громадськістю: монографія / О. М. Коропатов, Х. П. Ярмакі.- О.: Вид-во Одеського держ. Ун-ту ВС, 2009. - 184 с.
4. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону: Закон України від 22.06.2000 р. // Офіційний вісник України. - 2000. - № 30. - Ст. 1248.
5. Cain M. Indicators of Neighborhood Satisfaction with Police in New York City. - N.Y., 2002. - 112 p

УДК 342.95:342.842 (477)

Кальник В. В.,

здобувач кафедри адміністративного права,
Інституту права ім. князя Володимира Великого
Міжрегіональної Академії управління персоналом

СТРОКИ У СПРАВАХ ПРО ПОРУШЕННЯ ВИБОРЧИХ ПРАВ

В даній статті досліджуються окремі аспекти визначення та застосування строків адміністративного провадження у справах про порушення виборчих прав, визначаються їх особливості.

Ключові слова: адміністративне провадження, виборчі права, процесуальні адміністративні строки, адміністративний суд.

В данной статье исследуются отдельные аспекты определения и применения сроков административного судопроизводства по делам о нарушении избирательных прав, определяются их особенности.

Ключевые слова: административное судопроизводство, избирательные права, процессуальные административные сроки, административный суд.

In this article the separate aspects of determination and application of terms of administrative realization are investigated in matters about violation of the right to vote, their features are determined.

Keywords: administrative realization, the right to vote, judicial administrative terms, administrative court.

Актуальність проблематики. Захист виборчих прав забезпечується наявністю регламентованої адміністративної та судової процесуальної форми. Судовий порядок вирішення виборчих спорів забезпечує незалежність та неупередженість прийняття рішень, гарантує їх об'єктивність. При цьому зарахування виборчих спорів до компетенції адміністративних судів дозволяє учасникам виборчого процесу користуватися всіма перевагами адміністративної юстиції та створює належні гарантії захисту й поновлення виборчих прав.